שאני התם דליכא מחיצות (מ) [א] א) ל"א ט מצד

שאני אתמר רב חייא בר אשי אמר א עושין לחי

אשירה ור' שמעון בן לקיש אמר עושין קורה

אשירה מאן דאמר קורה כל שכן לחי ומאן

דאמר לחי - אבל קורה לא כתותי מכתת שיעוריה: כותני' נתמעם האוכל מוסיף

יש עוד הו. בוו נבי בונטעם האוכל מוסיף. ומזכה ואין צריך להודיע ^{מי} נתוספו עליהן

מוסיףומזכהוצריך להודיעי כמה הואי שיעורן

בזמן שהן מרובין מזון שתי סעודות לכולם

בזמן שהן מועמין כגרוגרת י לכל אחד ואחד

י אמר ר' יוםי ה במה דברים אמורים בתחילת

עירוב אבל בשירי עירוב כל שהוא (י י ולא

אמרו לערב בחצירות אלא כדי שלא לשכח

את התינוקות: גמ' במאי עסקינן אילימא

במין אחד מאי איריא נתמעם אפילו כלה נמי

אלא בשני מינין אפילו נתמעט נמי לא דתניא

יכלה האוכל ממין אחר אין צריך להודיע מב'

מינים צריך להודיע איבעית אימא ממין אחד

ואיבעית אימא משני מינין איבעית אימא

ממין אחד מאי נתמעם נתמטמט ואיבעית

אימא משני מינין " כלה שאני: ניתוספו עליהן

מוסיף ומזכה וכוֹ': יי אמר רב שיזבי אמר רב

חסדא זאת אומרת חלוקין עליו חביריו על

ר' יהודה ש דתנן אמר רבי יהודה במה דברים

אמורים בעירובי תחומין אבל בעירובי

חצירות מערבין בין לדעת ובין שלא לדעת

פשיטא דחלוקין מהו דתימא הני מילי בחצר

שבין שני מבואות אבל חצר של מבוי אחד

אימא לא קמשמע לן: כמה הוא שיעורו

וכו': כמה הוא מרובין אמר רב יהודה

אמר שמואל שמונה עשרה בני אדם שמונה

עשרה ותו לא אימא י משמונה עשרה ואילך

ומאי שמונה עשרה דנקט אמר רב יצחק

בריה דרב יהודה לדידי מיפרשא לי מניה

דאבא כל שאילו מחלקו למזון שתי סעודות

ביניהן ואין מגעת גרוגרת לכל אחד ואחד

הן הן מרובין וסגי במזון שתי סעודות ואי

לא (הן הַן) מועמין נינהו ואגב אורחיה קא

משמע לן דשתי סעודות הויין שמונה עשרה גרוגרות: **בותני** בכל מערבין

משיו ה טוש"ע ה"ה סי שפון מי פונים מי מי מי מי מי מי מי מי שם הלכה יג וטור ש"ע שם סעיף

שו: מש ג מיי פ״ה מהלי עירוביו הלכה ו סמג שם טוש"ע א"ח סי' שסח סעיף ב:

ד מיי׳ פ״א שם הלכה ט סמג שם טוש"ע שם סעיף ג:

נא ה (מיי׳ פ״ה) ואינו שם ובפירושו כתב שאין כהלכה כרבי יוסי] וסמג שם טוש"ע שם סעיף נב ו מיי פ״ה שם הלכה

יג וסמג שם טוש"ע וסמג שם טוש"ע א"ח

בה י מיי׳ שם הלכה ח סמג עשין א טוש"ע א"ח סי׳ שסו סעיף ו:

ט וטוש"ע שם סעיף

רבינו חננאל ודחינו שאני התם דאיכא מחיצות. פי׳ נתמעט האוכל, מכדי שתי סעודות. מוסיף ומזכה לכל בני (אדם) מברי, ואינו צריך להודיעם עכשיו כי נתמעט(ו) עליו וזיכיתי שכבר מקודם לכן. ועל אותה ידיעה הם סמוכין [ו]אין צריכין ידיעה אחרת. ואוקימנא למתניתין במין אחד. ומאי נתמעט דקתנ נתמוטט. כלומר כלה לגמרי, ואפי׳ הכי מוסיף ומזכה ואין צריך להודיע. ואיבעית אימא מתניתין בשני מינין, ודוקא נתמעט ולא כלה כולו, אבל כלה לצריך להודיע. כלה האוכל כדתניא ממין אחד אינו צריך להודיע, משני מינין צריך להודיע. ניתוספו עליהז . מוסיף ומזכה (ואין צריך) להודיע. מתניתא פליגא על ר׳ רהא ר׳ יהודה חצירות אמר מערבין לו לאדם שלא . מדעתו, דתנן א"ר יהודה במה דברים אמורים שאין מערבין לו לאדם אלא מדעתו בעירובי תחומין, אבל בעירובי חצירות מערבין לו לדעתו ושלא שזכין לו לאדם כו', ואוקימנא דודאי חולקין עליו חכמים, ואי ז הוה אמינא בחצר שני מבואות הוא דפליגי, אבל בחצר של כמו שהוא מפורש בסוף פרק זה, קמ״ל. וכמה פוק זה, קטיל. דכנה: הן מרובין (משבעה) [משמונה] עשר ואילך. קיימא לן שיעור העירוב יון שתי סעודות לרבים וכל שכן למועטין. וכל עירוב שאילו בא לחלקו

. למי שעירב להן ואין מגיע

לכל אחד ואחד כגרוגרת משיעור שתי סעודות הוו

לחי וקורה דמהני מחיצות להתיר לטלטל בתוכו אע"פ שנעשו בעל כרחו של אדם ולא דמי לעירוב דבין הוה משום דירה ובין משום קנין אין לו להועיל בעל כרחו של אדם ובקונטרם לא פירש כן ובספרים דגרם שאני התם דליכא

מחיצות יש לפרש כן דכי ליכא מחיצות דאסור לטלטל בתוכו דין הוא שנכוף אותו לעשות תקנה להתיר לטלטל אבל אין לנו לכופו לעשות תקנה לטלטל מן הבתים ומן החלירות לתוכו: אבל קורה כתותי מכתת שיעוריה. אע"ג דלחי נמי בעי שיעור גובה וגם רוחב משהו מיהא בעי מכל מקום כיון דלא בעי אלא שיעור זוטא לא החמירו בו וה"ר אברהם פירש לחי אם היה מדבק הכתיתים בכותל הוי לחי ובלבד שלא יהו ניטלות ברוח ואין להקשות מהא י דפסלינן לולב של אשירה אפילו ביו"ט שני דמשמע דכמאן דליתיה דמי דגבי לולב של מצוה החמירו וא״ת דמכשרינו לעיל יי סולם של אשירה אע"ג דבעי רחב ד' ולא אמר מיכתת שיעורא כמו הורה ואור"י דהתם חשיב פתח כיון דחזי לעלייה אי לאו איסורא דאשירה אבל קורה הלריכו חכמים שיעורא של חשיבות:

אלא בב' מינין אפילו נתמעם נמי דתניא בו'. ס"ד דכלה דנקט בברייתא משום מין א' נקטיה דאפילו בכלה אין נריך להודיע: אגב אורחא קמ"ל דב' סעודות הויין י"ח גרוגרות. הקשה

ר"ת דבפרק כילד משתתפין (לקמן דף פב:) תנן רבי שמעון אומר ב' ידות לככר משלש לקב דהיינו שיעור שתי סעודות ה' בינים ושליש בינה שהככר הוא ח' בילים כשתחלק י"ח גרוגרות לחמש בילים ושליש בילה דוה ווה הוי שיעור שתי סעודות תמלא לכל ביצה שלש גרוגרות וג׳ שמינית של גרוגרות דבחמש בילים ושליש בילה יש י"ו שלישי בילה וגרוגרת גדולה מכזית כדמוכח בריש המלניע (שבת דף לא.) ובתורת כהנים קתני ובפרק בתרא דיומא (דף פ.) דשיערו חכמים דאין בית הבליעה מחזקת יותר מכבילת תרנגולת ובכריתות פרק אמרו לו (דף יד.) אמרינן גבי יש אוכל אכילה אחת כו' דאין בית הבליעה מחזיק יותר מב' זיתים ואע"ג דפליגי תנאי לקמן אדר׳ שמעון כר״ש קי״ל דבכל דוכתי אמר כבינה לטמא טומאת אוכלין דהיינו כר"ש כדחתני לקמן בגמ' (דף פג.) וחלי [חלי] חליה לטמא טומאת אוכלין ולר"ש עולה

השיעור כבילה אבל לשאר תנאי אינו כן ואכולהו תנאי קאי כדמוכח הסוגיא לקמן ואומר ר"י דלכולהו תנאי הוי כביצה לטמא אוכלים והא דקתני לקמן בברייתא וחלי חלי חליה כו' לא קאי אר"מ ואר' יהודה אלא ארבי שמעון ור׳ יוחנן בן ברוקה שהזכירו שיעור ככר תדע דהא קתני בברייתא בגמ' כמה שיעור חלי פרס שתי בילים חסר קימעא דברי ר' יהודה משמע דקאי בשיטחיה דר"ש דחשיב חלי חליה לפסול את הגוויה בשתי בינים והשתא לא קשה מידי דבשתי סעודות של עירוב לא קי"ל כר"ש אלא כר"מ או כרבי יהודה כדמוכח לקמן דרב יוסף ורבה כר"מ בריש כילד משתתפין (לקמן דף פב.) ותרתי ריפתא נמי דקאמר רב יהודה ורב אדא בר אהבה היינו כר"מ או כר' יהודה: איתיביה

בשתי סעודות. וקיימא לן דשמונה עשר גרוגרות הן שתי סעודות, לפי חשבון ר' יוחנן בן ברוקא ור' שמעון שנותנין שיעור העירוב כקב ואם הם מרובין מי״ח בני אדם ולמעלה. ואפ״ הן מאה ויותר כשיעור שתי טעודות להן העירוב. ואע״פ שאין העירוב מגיעם כגרוגרת. אבל (להן) [כשהן] מועטין פחותין מי״ח בני אדם, צריכין להיות עירובן כשיעור גרוגרת לכל אחד ואחד. ואם הוא פחות צריך להוסיף בעירוב למלאות לכל אחד ואחד כגרוגרת. א״ר יוסי במה דברים אמורים שצריך מזון לשתי סעודות למרובין, או כגדוגרת לכל אחד ואחד למעוטין בתחלת העירוב. אבל בזמן שעירב כשיעור שנתנו חכמים לערב ונתמעט ונשתייר הימנו כל שהוא כשר. מתניי, בכל מערבין ומשתתפין חוץ מן המים כרי.

שאני התם דאיבא מחיצה. פר"ת דין הוא דכופין אותו לעשות אלני הפס דליכא מהילוס. ומבוי מגולה הוא ואינו נוח לשומרו הילכך כופין אותו אבל להתיר בטלטול לעולם אימא לך דבעינן דעת: כ"ש לחי. דחין לו שיעור לרחבו ועוביו: אבל קורה. לריכה טפח לקבל אריח ובריאה כדי לקבל אריח והאי אשירה כיון דבעיא שריפה דכתיב

(דברים יב) ואשריהם תשרפון באש שיעורה לאו שיעורא היא דכשרופה דמיא: בותני נחמעט האוכל. משיעורו ולקמן מפרש שיעורא במתני׳: ואינו לריך להודיע. שהרי כולן נתרלו בתחלה: ולריך להודיע. לדיורין שניתוספו אם דעתן בעירוב וכגון במערב משלהן וטעמא פרישית לעילי). ותרתי קתני מוסיף ומזכה אם משלו מערב ולריך להודיע אם משלהן מערב: מרובין ומועטין מפרש בגמרא: שירי עירוב. שנתמעט משעורו: כל שהוא. אין לריך להוסיף סורבי יוסי פליג את"ק]: לא אמרו לערב בחלירות. לחחר שנשתתפו: אלא שלא לשכח. תורת עירובי חלירות מהתינוקות הבאין[®] הלכך מקילינן ביה: גבו׳ במחי עסקינן. דקתני בנתמעט אין לריך להודיע הא כלה לגמרי לריך להודיע אם בא לערב: במין אחד. שחוזר ומערב מן המין הראשון: מב' מינין. שעירב בשניה ממין אחר: לריך להודיע. וקא סלקא דעתך והוא הדין לנתמעט: נחמטמט. כלה לגמרי: חיבעים אימא מב' מינין. ודוקא נקט נתמעט ודקא קשיא לך מברייתא כלה שאני דברייתא כלה דווקא נקט אבל נחמעט אפילו מב׳ מינין אין צריך להודיע: ואם אומרם חלוקין כו'. דלא תימא האי במה דברים אמורים לפרושי אתי: במה דברים אמורים. דלריך דעת: בעירובי סחומין. שמא אין נוח לו לקנות כאן כדי להפסיד לרוח שכנגדה: פשיטא. דשמעינן מינה דחלוקין דהא בעירובי חלירות נקיט ואתי וקתני לריך להודיע: מהו דסימא. לעולם רבי יהודה בההוא מפרש הוא ומתני׳ דהכא בחלר שביו שני מבוחות דלח ידעינן בהי ניחח ליה: קמ"ל. רב שיזבי דשמיעא ליה מרביה דבמבוי אחד עסקינן: וחו לא. בתמיה. כ"ש דטפי מהכי הוו מרובין: לדידי מיפרשה לי מיניה דאבא. דלקולא קתני בזמן שהם מרובים דגרוגרת דידהו הוי יותר מב׳ סעודות סגי בב׳ סעודות ולא

ומשתתפין חוץ מן המים ומן המלח דברי בעינן גרוגרת לכל חד וחד כשהן ר"א רבי יהושע אומר ככר הוא עירוב מועטים דלא מטי גרוגרת דידהו לב' י אפילו מאפה סאה והוא פרוסה אין מערבין סעודות סגי בגרוגרת לכל אחד ולקולא: כל שאילו מחלק מזון ב׳ בה ככר ' כאיםר והוא שלם מערבין בו: סעודות ביניהן ואין גרוגרת לכל א'. שיש בהן בני אדם יותר ממנין גרוגרות של שתי סעודות מרובין נינהו ותנן במתני' דלא בעי כגרוגרת לכל אחד אלא כשיש בו מזון שתי סעודות סגי: ואי לא. שאין מנינם רב כמנין גרוגרות של שתי סעודות לא בעי שתי סעודות אלא כגרוגרת לכל אחד היינו פירוש דמתניתיו ורב יהודה דנקט שמנה עשרה ולא תנא כדאמרינן אגב אורחיה דבעי לפרושי מחני' נקט חושבנה ולאשמעינן דמזון שחי סעודות הוו שמנה עשרה גרוגרות: בותבר' ככר. שלם: מאפה סאה. שאפה סאה בככר אחד ונטל ממנו מעט ושוייה פרוסה אין מערבין בה

וטעמה מפרש בגמרה [פה.]: ככר. קטן כמדת היסר: והוה שלם

מערבין בו. ובלבד שיהיו שם ככרות הרבה כגרוגרת לכל אחד ואחד:

עירוב במקום לרמה שבתות

האוכל משיעור ב' סעודות מ**קילין בה לאכשורי** (לעיג במה אמורים. דאיו מערביו לו לאדם אלא לדנותו שנחרות בעירובי תחומין. דשמא אלפים חוב לו להפסיד למזרח על מנת להשתכר נחומו על וומו נסטמנו בחלפים למערב, אבל בעירובי חצירות. חין

מומת רש"י

בשירי עירוב. שהניח

לעולס הוא זכות להן (לקמן צה.). בכל מערבין. עירוכי חלרות ותחומין (לעיל כו: ועי"ש במוסף רש"י). ומשתתפין. נמכוי (שם) שימופי מכואות (קדושין דד). חרץ מן המים ומן המלח. דלאו מידי דמון הן וטעמא דעירוב משום דדעתו ודירמו במקום מזונומיו הוא וכיון שנמנו כל בני החלר כדי מזונן בבית אחד נעשה כאילו כולן דרים בחוכו ונמלאו כולן רשות אחם, וכן בעירובי תחומין נעשה כמי ששכב שם ומשם יש לו אלפים אחה לכל כוח הלכך דבר מזון בעינן (דעיד בוּ) דמידי דויין בעינן והני לא זייני, שבמהום מזונותיו של אדם חשובה דירתו ושביתתו (קדושיו לד.).

שרת ועי׳ במראה הפנים בירושלמי הלכה ו' ישוב נכון על זה] [ובש"ס דפוס וויניניה משנת רפ״ח ובדפום שאלוניקי משנת ליתנהו], ב) [עי' נ"ב מ"ת ח"מ סי" לט דף המב ע"גו. ג) [לקמן פא:], ד) בק"ד שיעורו, ה) [בסדר המשנה הגיר' הרמב"ם להולאת שבת לכל אחד ואחד], ו) לעיל מו:, ז) [גיר׳ ירושלמי ורי״ף לא], **ח**) [לקמן פא:], **ט**) לעילמו: ולקמן פא: זה., י) [בסדר המשנה הגיר׳ באיסר עי׳ תי"ט ד"ה ככר], ל) [ע"ח ד"ה לריך], () רש"ל, מ) במ"ח נוסף: חחרי כן, נומי מנה׳ מורה לא: ד״ה

הגהות הב״ח

משכה ם) ודף עת:ז,

(א) גפ' דליכא מחילות איתמר רב חייא בר אשי כל"ל ומיבות ל"ל מלד שלני נחק: (ב) שם במשנה כל שהות לא כנ״ל וחות נמחה: (ג) שם גמ' ומחי :שנא שמ״ע

הגהות הגר"א [א] גמ' ל"ח מלד שחני. נ"ב בב"ד שאני. [ועי בפיי הגאון על א"ח סיי שסו :מ״ק י״ן

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] גמ' ל"ח מלד שחני. י' עלי אלמוגים סי שעב ס"ק לה דף קיח ע"ב בד"ה ובזה נראה לי וכו" ודבריו רחוקים מהאמת. והנכון מה שראיתי בזה הגאוו מוהר"א בביחור ווילנה זלוק"ל בש"ע ה"ח במה IDE המחבר שם סוף ס"ח הבל כופין אותו בב"ד לערב טפין מומו בכי לעוב עמהן וכתב הגאון שם ס"ק י' וו"ל אבל כופין ם כן תוספתא וגמ' בעירובין דף פ ע"ב לישנא אחרינא בב"ד שאני וכל"ל. וט"ס שם בגמ' שכתוב מלד שאני עיין שם. עכ"ל הגאון. ודברי אלהים חיים הם דלפ"ז א"ל למ"ש הרב"י וטור שם סי' שסו שמקור דין זה נלמד מדברי הה"מ. כ"א מתוספתא ותלמוד ערוך הוא. וכמ"ש שם בהקדמת נכד